

El sindicalisme del segle XXI: entre plataformes i la intel·ligència artificial

IA, drets i democràcia

Canòdrom, Ateneu d'innovació digital i democràtica

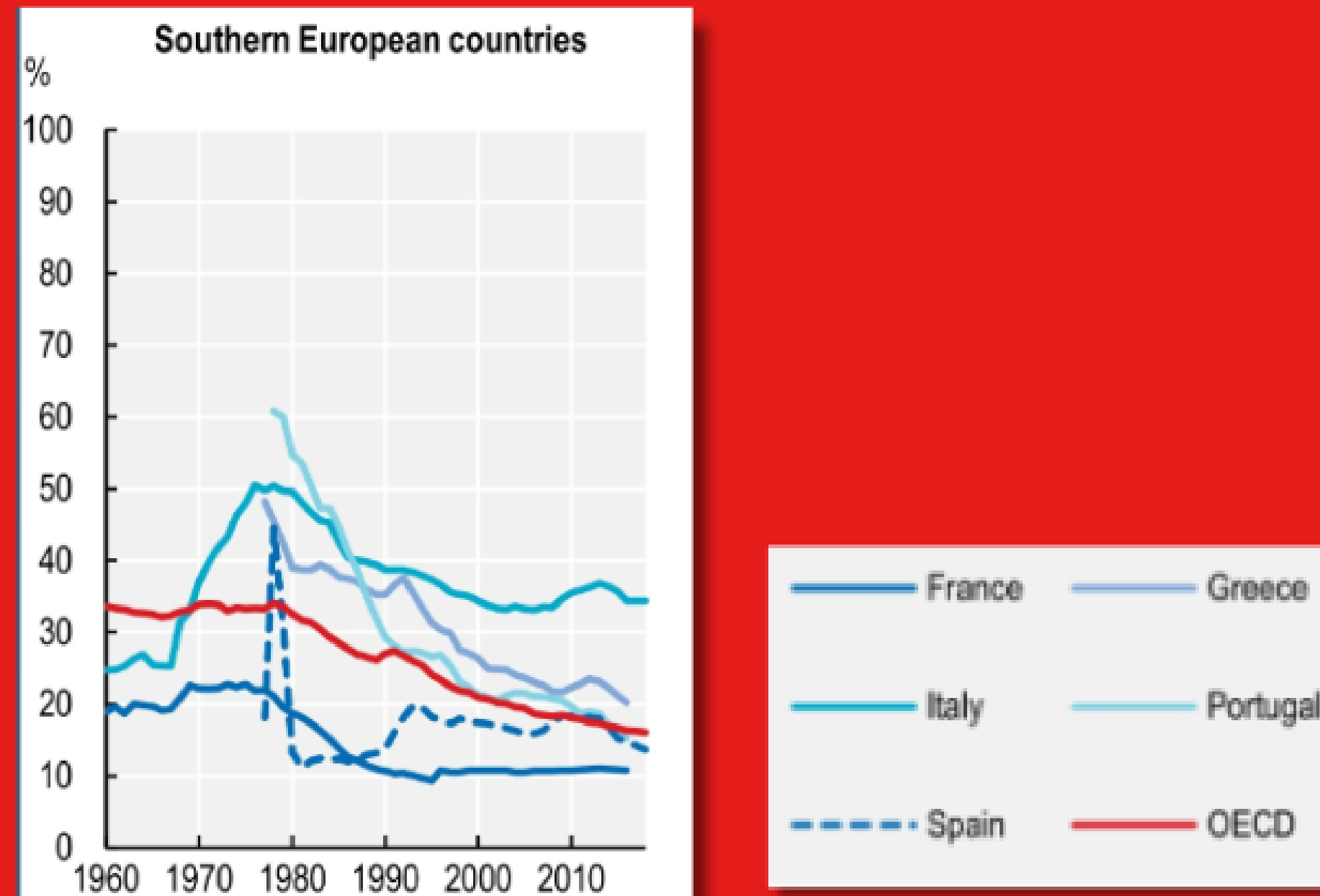
22 de juny de 2023

Daniel Cruz Fuentes

**Responsable de Análisis y transformación digital
Secretaria d'Acció Sindical i Transició Justa
CCOO de Catalunya**

Context: origen i evolució del sindicalisme de classe

El sindicalisme del segle XXI: entre plataformes i la intel·ligència artificial

Context: origen i evolució del sindicalisme de classe

El sindicalisme del segle XXI: entre plataformes i la intel·ligència artificial

Plataformització de l'economia: 3 tipus principals

**Falsos
autònoms**

cuideo

Uber

Glovo

**Treball
freelance**

fiverr.

upwork

malt

**Professionals
autònoms**

TOPDOCTORS

abogadea

TaskRabbit

**El sindicalisme del segle XXI: entre
plataformes i la intel·ligència artificial**

Impacte de la tecnologia en la història: fases i processos

**Carlota Pérez,
economista**

- Instal·lació
- Desplegament

Desregulació

REGULACIÓ

GRAN OLEADA	REVOLUCIÓN TECNOLÓGICA	INSTALACIÓN			Intervalo de reconstrucción	DESPLIEGUE	
		IRUPCIÓN	FRENESÍ	ENERGIA		MADUREZ	
1ª	La revolución industrial Inglaterra	1771	Los 70 y comienzos de los 80	Fines de los 80 y comienzos de los 90	1790-1797	1798-1812	1813-1829
2ª	Era de la máquina de vapor y los ferrocarriles Inglaterra (Difundiéndose hacia Europa y EUA)	1829	Década de los 30	Década de los 40	1848-1850	1850-1857	1857-1873
3ª	Era del acero y la ingeniería pesada EUA y Alemania sobrepasando a Inglaterra	1875	1875-1884	1884-1893	1893-1905	1895-1907	1908-1916*
4ª	Era del petróleo, el automóvil y la producción en masa EUA (Difundiéndose hacia Europa)	1908	1908-1920*	1920-1929	1929-1933 Europa 1929-1943 EUA	1943-1959	1960-1974*
5ª	Era de la informática y las telecomunicaciones EUA (Difundiéndose hacia Europa y Asia)	1971	1971-1987*	1987-2001	2001-??	20??	

* Observar el solapamiento de las fases entre oleadas sucesivas.

big-bang

Colapso

Recomposición Institucional

El sindicalisme del segle XXI: entre plataformes i la inteligencia artificial

Mandat congregual

12è congrés

Digitalització democràtica

La tecnologia digital basada en els microprocessadors, els algorismes i les xarxes telemàtiques està transformant el món. Multiplica extraordinàriament la productivitat del treball, crea nous productes i serveis que canvien els hàbits i l'estil de vida de les persones, però, sobretot, modifica l'escala dels esdeveniments incrementant la dimensió global de totes les coses. La digitalització de l'economia té potencialitats però també riscos: la capacitat d'augmentar la desigual-

El sindicalisme del segle XXI: entre plataformes i la intel·ligència artificial

Marc legal

"El sindicat i el conveni no és 'per a la gent', ÉS DE LA GENT"

Estatut de les persones treballadores

20.3. El empresario podrá adoptar las medidas que estime más oportunas de vigilancia y control para verificar el cumplimiento por el trabajador de sus obligaciones y deberes laborales, guardando en su adopción y aplicación la consideración debida a su dignidad y teniendo en cuenta, en su caso, la capacidad real de los trabajadores con discapacidad.

Convenis col·lectius

Només el 3% dels convenis col·lectius a Catalunya tenen una clàusula pactada sobre "Negociació sobre noves tecnologies"

Taula 9. Clàusules pactades en convenis col·lectius sectorials que s'apliquen a Catalunya. Freqüències relatives (en %)

1 de juliol de 2020

Formació i qualificació	Organització del treball i noves tecnologies	Prestacions socials	Activitat sindical, aplicació i interpretació, comissió negociadora i prèrroga
Formació professional (codi 8.1)	Participació en l'organització del treball (13.1)	Complementos retributius sobre prestació social (11.1)	Acumulació d'hores sindicals (14.2)
Participació en formació de representació de persones treballadores (8.2)	Negociació de les condicions de treball (13.2)	IT accident de treball o malaltia professional (11.1/2)	Mediació i arbitratge per a solució de controvèrsies del conveni (15.1)
Cursos de formació (8.1/1)	Negociació sobre noves tecnologies (13.3)	IT malaltia comuna (11.1)	Mediació i arbitratge per a solució de controvèrsies del conveni (15.1/2)
Permisos retribuïts per a formació (8.1/2)	Mobilitat funcional (9.3)	Jubilació (10.1)	Mediació per a solució de controvèrsies del conveni (15.1/1)
Adaptació al sistema nacional de qualificacions (8.3)	Polivalència funcional (9.2)	Altres prestacions (11.1/3)	Pacte d'exclusió expressa de prèrroga (2.9)
Formació per mobilitat o promoció (8.1/3)	Classificació professional definida per categories (9.1/1)		

El sindicalisme del segle XXI: entre plataformes i la intel·ligència artificial

Marc legal

Geolocalització

Article 90 LOPD

- *1. Los empleadores podrán tratar los datos obtenidos a través de sistemas de geolocalización para el ejercicio de las funciones de control de los trabajadores o los empleados públicos previstas, respectivamente, en el artículo 20.3 del Estatuto de los Trabajadores y en la legislación de función pública, siempre que estas funciones se ejerzan dentro de su marco legal y con los límites inherentes al mismo.*
- *2. Con carácter previo, los empleadores habrán de informar de forma expresa, clara e inequívoca a los trabajadores o los empleados públicos y, en su caso, a sus representantes, acerca de la existencia y características de estos dispositivos. Igualmente deberán informarles acerca del posible ejercicio de los derechos de acceso, rectificación, limitación del tratamiento y supresión*

Desconnexió digital

Article 20 bis ET i 88 LOPD

Els treballadors tindran dret a la desconnexió digital a fi de garantir, fora del temps de treball, el respecte del seu temps de descans.

Obstacle per a la prohibició de l'enviament de comunicació fora de l'horari laboral: article 38 Constitució Espanyola

Ús de dispositius de l'empresa en l'àmbit privat

Article 87 LOPD

- *1. Els treballadors i els empleats públics tindran dret a la protecció de la seva intimitat en l'ús dels dispositius digitals llocs a la seva disposició pel seu ocupador.*
- *2. L'ocupador podrà accedir als continguts derivats de l'ús de mitjans digitals facilitats als treballadors únicament als efectes de controlar el compliment de les obligacions laborals o estatutàries i de garantir la integritat d'aquests dispositius.*
- *3. Els ocupadors hauran d'establir criteris d'utilització dels dispositius digitals respectant en tot cas els estàndards mínims de protecció de la seva intimitat d'acord amb els usos socials i els drets reconeguts constitucional i legalment. En la seva elaboració hauran de participar els representants dels treballadors.*

El sindicalisme del segle XXI: entre plataformes i la intel·ligència artificial

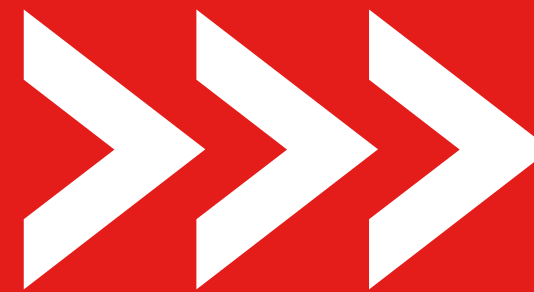
comissió obrera
nacional de Catalunya

Conseqüències en la salut si no hi ha desconnexió digital

**La Desconnexió Digital, un Dret laboral imprescindible per a la Salut (2021),
*Observatori de Lideratge en l'Empresa (UPF)***

Observatori de Sinistralitat Laboral de la Generalitat de Catalunya, 2022

54,3%
fatiga digital

64 morts
24 accidents no traumàtics

El sindicalisme del segle XXI: entre plataformes i la intel·ligència artificial

Directiva europea de plataformes: proposta actual i guia d'interpretació

- La presumpció s'aplicarà solament a aquelles plataformes que "actuin com a empresari", això és, aquelles plataformes que "controlin" el treball
- Al contrari de la llei Rider, s'aplica a tots els treballs, no sols al repartiment
- S'han de donar 3 de 7 criteris per a considerar que la plataforma és l'ocupadora del treballador.

- Modificació 12 de juny 2023: ministres d'Ocupació i Assumptes Socials han acordat canvis en l'orientació general del Consell sobre la proposta de Directiva

1- Determina efectivament la remuneració

2- Exigeix normes específiques

3- Supervisa o avalua els resultats

4- Sanciona, organitza el treball i condiona llibertat

5- Restringeix realització treballs per a un tercer

El sindicalisme del segle XXI: entre plataformes i la intel·ligència artificial

Resposta sindical: sensibilització, participació, formació i legislació

¿Eres trabajador o trabajadora de reparto a domicilio en bicicleta?
¡Te interesarán nuestros cursos gratuitos!
• Reparación y mantenimiento de bicicletas.
• Normativa y seguridad vial.
• Prevención de riesgos laborales.
• Orientación laboral básica.

Se impartirá: 2.ª y 3.ª semana de septiembre 2020
Horario: de 9 h a 11 h de la mañana
Dirección: Via Laletana, 16, Barcelona

Para inscribirte debes mandar un mensaje de WhatsApp al 697 507 795.

Las personas participantes recibirán gratuitamente material de protección para ciclistas.

Se ofrecerá una sesión de información para resolver dudas de extranjería y laborales.

Si necesitas información sobre temas de extranjería y cursos de formación llama a **CCOO 933 100 000**
(EN EL TRABAJO, SEGURIDAD, SALUD Y DERECHOS)

ORGANIZA: **CCOO** www.ccoo.cat
COLABORA: **biciclot**
CON EL APOYO DE: **Ajuntament de Barcelona**

1 Acostar-se als treballadors/es

2 Tallers especialitzats: idioma, tema i interès

3 Interès a organitzar-se i primeres protestes

4 Eleccions sindicals

El sindicalisme del segle XXI: entre plataformes i la intel·ligència artificial

Conseqüència de l'acció sindical

El Confidencial

TRAS LA SANCIÓN DE TRABAJO

Rodilla (Grupo Damm)
rompe con Glovo por la
crisis laboral con sus
'riders'

La compañía de restauración prohíbe distribuir sus productos a través de la plataforma de internet después de que esta última haya sido multada de nuevo por Trabajo

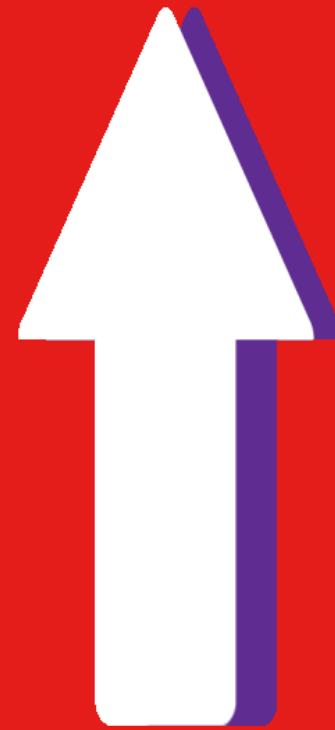
Què és un algorisme?

Els algorismes en l'àmbit laboral són un conjunt d'instruccions lògiques, una mena de manual de resolució, que estan dissenyats per assistir les persones en les seves tasques, i que realitzen un anàlisis i processaments de dades concretes i rellevants (big data) que poden involucrar grans volums de dades i, fins i tot, augmentar les capacitats cognitives de l'usuari"

Base de dades

Aprenentatge

Algorismes i IA al món laboral

Augment de tot tipus d'empreses que fan servir algorismes

- **12,3%** empreses **+10** treballadors/as
- **41,2%** empreses **+249** treballadors/as

Observatorio Nacional de Tecnología y Sociedad, 2023

El sindicalisme del segle XXI: entre plataformes i la intel·ligència artificial

Nou dret d'informació i consulta: els algorismes

Article 64.4 ET

d) Ser informado por la empresa de los parámetros, reglas e instrucciones en los que se basan los algoritmos o sistemas de inteligencia artificial que afectan a la toma de decisiones que pueden incidir en las condiciones de trabajo, el acceso y mantenimiento del empleo, incluida la elaboración de perfiles.

El sindicalisme del segle XXI: entre plataformes i la intel·ligència artificial

De la formació a l'acció sindical

Formació

Sindicalistes del demà
Formem a les
delegades i delegats en
temes de digitalització i
intel·ligència artificial

Gener 2023

Proposta de Curs de Digitalització
Secretaria d'Acció Sindical i Transicions Justes

Organització

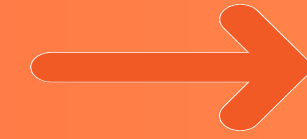
COMISSIÓ DIGITALITZACIÓ

Selecció d'empreses per federació per fer seguiment

Acompanyem als comitès que siguin pioners!

El sindicalisme del segle XXI: entre plataformes i la intel·ligència artificial

Nou dret: com ens afecten els algorismes?

Petició

Ratificació

Denúncia

El sindicalisme del segle XXI: entre plataformes i la intel·ligència artificial

comissió obrera nacional de Catalunya

**«Marx pensava que per a canviar el món primer cal
entendre-ho, i entendre-ho bé»**

David Harvey

Moltes gràcies!

Daniel Cruz Fuentes

**Responsable d'Anàlisi i transformació digital
Secretaria d'Acció Sindical i Transició Justa
CCOO de Catalunya**

danielcruz@ccoo.cat

